

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH140040
NAZWA
OBSZARU Strzebla Błotna w Zielonce

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH140040	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Strzebla Błotna w Zielonce

1.4. Data opracowania 2008-10	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-03
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 4 lutego 2021 r. w spr. soo Strzebla Błotna w Zielonce (PLH140040)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
21.1393

Szerokość geograficzna
52.2959

2.2. Powierzchnia [ha]:
2.2

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL12	Mazowieckie
------	-------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[Powrót](#)

Gatunki				Populacja na obszarze							Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p				P	DD	D			
F	6236	Rhynchocypris percursus			p	1400	1400	i		G	C	B	A	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze			Motywacja						
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku	Inne kategorie				
					Min	Maks		C R V P	IV	V	A	B	C	D
A		Hyla arborea						R	X					X
A		Pelophylax esculentus						C						X
A		Pelophylax lessonae						R	X					X

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	94.69
N17	5.31
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Strzebla błotna w Zielonce PLH140040 zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Zielonka (Nadleśnictwo Drewnica, RDLP Warszawa) w wydzieleniu leśnym 150i. Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski (Kondracki, 2002) położony jest w obrębie mezoregionu Równiny Wołomińskiej (318.78). Według regionalizacji geobotanicznej Polski (Matuszkiewicz, 2008) znajduje się w obrębie Krainy Południowomazowiecko-Podlaskiej (E.3), Podkrainy Południowomazowieckiej (E.3a), Okręgu Równiny Wołomińskiej (E.3a.4), Podokręgu Okuniewskim (E.3a.4.f).

Obszar jest stanowiskiem priorytetowego gatunku ryby karpowatej 6236**Eupallasella percnurus* — strzebli błotnej znalezionym tu w 2006 roku w ramach realizacji wieloletniego projektu ochrony populacji tego gatunku na obszarze Mazowsza. Stanowisko to, jest śródleśnym, izolowanym, małym i płytkim zbiornikiem wodnym powstałym w latach 70-tych ubiegłego stulecia jako zbiornik przeciwpożarowy, leżącym około 150 m na północny wschód od bardzo ruchliwego skrzyżowania (rondo) dróg nr 631 i 634. Zbiornik ten nadal ma status zbiornika przeciwpożarowego, chociaż od dawna jego kubatura jest znikoma wskutek bardzo silnego

wypłylenia i wynikającego z tego zarośnięcia już około 80% jego powierzchni przez trzcinę pospolitą *Phragmites australis*. W okresie suszy powierzchnia lustra wody zbiornika zmniejsza się do zaledwie 200 – 300 m². W tym stosunkowo głębokim miejscu, znajdującym się w południowym ramieniu zbiornika minimalna głębokość wody nie spada poniżej 0,5 m.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze PLH140040 przedmiot ochrony stanowi strzebla błotna.

Obszar znajduje się w pobliżu dróg wojewódzkich nr 631 i 634, w pobliżu miejscowości Zielonka w województwie mazowieckim.

Strzebla błotna zamieszkuje tutaj pojedynczy śródleśny zbiornik wodny, jedyny istniejący trwale w granicach całego obszaru. Wykopano go ok. pół wieku temu do celów przeciwpożarowych, jednak już od dawna przestał pełnić tę funkcję z uwagi na malejącą z czasem zdolność retencjonowania wody. Misa bardzo silnie już wypłyconego zbiornika, o kształcie zbliżonym do odwróconej litery L, ma powierzchnię nominalną około 0,1 ha. Niemal całą powierzchnię dna gęsto pokrywa trzcina pospolita *Phragmites australis*. Wolny od roślinności wynurzony jest tylko niewielki, najgłębszy fragment zbiornika w jego południowej części. W okresach największej suszy zachowuje on głębokość 0,3 – 0,4 m, przy powierzchni lustra wody najwyżej 40 m².

Tutaj dno jest twarde (mineralne), podczas gdy wśród szuwarów jest ono mniej lub bardziej zamulone. W ostatnich latach w okresie letnim i jesienią dno w strefie szuwarów często pozostaje tylko wilgotne albo zupełnie suche.

Występowanie strzebli błotnej w miejscowym zbiorniku stwierdzono po raz pierwszy w 2006 r. Stanowisko to należy do najlepiej poznanych w ogóle krajowych miejsc występowania tego gatunku.

Z badań stanu zachowania populacji wiadomo, że jej wielkość na ogół waha się od około 1000 do 2000 osobników starszych niż jednoroczne. (Tatoj, 2021 r.)

W 2008 roku wielkość tej populacji oszacowano na około 1800 osobników dojrzałych płciowo, w 2010 roku na około 1600 takich osobników, a w 2011 roku na około 1400 osobników dojrzałych płciowo. Dane te wskazują na stabilność wielkości tej populacji.

W trakcie badań przeprowadzonych w latach 2008 i 2010, łowiono dość liczne osobniki młodociane w drugim roku życia, natomiast nie notowano najtrudniejszych do złowienia w pułapki osobników jednorocznych.

W 2011 roku, to jest przy wysokim stanie wody zarówno uproszczone (wg metody GIOŚ) badania stanu populacji, jak i ich pełniejsza weryfikacja metodą Lincolna-Petersena wykazały liczną obecność osobników w wieku 0 i jeszcze liczniejszą obecność osobników pochodzących z tarła odbytego w 2010 roku. Lokalna populacja stanowi jedynie niewielki % populacji krajowej dlatego oceniono ją jako C. (Wolnicki 2007, Wolnicki i in. 2006, 2011)

Ocena stanu siedliska strzebli błotnej ze stanowiska w Zielonce została określona jako B.

Stan siedliska dość mocno się pogarsza. Występuje silna sukcesja roślinności szuwarowej, która zarastając zbiornik dość szybko go wypłyca. Zmniejsza się przy tym również powierzchnia lustra wody. Taki zbiornik jest dużo bardziej narażony na wysychanie.

Istotnym zagrożeniem dotyczącym przedmiotowego obszaru jest ewolucja biocenotyczna, sukcesja. Na stanowisku obserwowana jest silna sukcesja roślinności szuwarowej, która wpływa na wypłykanie zbiornika. Zbiornik jest płytki i ma nie wielką powierzchnię, a sukcesja roślinności szuwarowej przyczynia się do jego dalszego wypływania. W przypadku wystąpienia wieloletnia o niskich opadach atmosferycznych coraz płytszy zbiornik będzie narażony na wyschnięcie. (Tatoj, 2021 r.)

Dość istotnym zagrożeniem dla strzebli błotnej w obszarze PLH140040 może być nielegalny odłów ryb. W trakcie badań monitoringowych prowadzonych od 2006 roku kilka razy znaleziono w zbiorniku kłusownicze narzędzia połowu ryb lub martwe osobniki strzebli błotnej w liczbie kilkudziesięciu, co sugeruje ich połów metodą inną niż wędkarska. Zarówno ten proceder, jak i notowane sporadycznie kłusownicze wędkarstwo wydają się nie wywierać obecnie istotnego wpływu na wielkość i strukturę populacji, lecz poczucie bezkarności może zachęcić kłusowników do przeprowadzania dzikich, niekontrolowanych zarybień różnymi gatunkami, bardziej dla wędkujących atrakcyjnymi, w tym drapieżnikami, zarówno rodzimymi (szczupak, okoń), jak i obcymi (sumik karłowaty *Ictalurus nebulosus*, trawianka *Perccottus glenii*), czy obecny w niektórych okolicznych zbiornikach wodnych (np. w Okuniewie), czebaczek amurski *Pseudorasbora parva*. uwzględniając te zagrożenia stan zachowania populacji oceniono jako B. (Wolnicki 2007, Wolnicki i in. 2006, 2011, Tatoj 2021 r.)

W Polsce stanowiska strzebli błotnej znajdują się obecnie na Nizinie Mazowieckiej, Nizinie Kujawsko-Pomorskiej, Pojezierzu Kaszubskim i na Polesiu Lubelskim. Obszar stanowi izolowane stanowisko strzebli błotnej, bardzo ważne dla zachowania zasięgu gatunku; jedno z zaledwie 11 stanowisk obecnie istniejących w województwie mazowieckim i ponad 100 odnalezionych na obszarze kraju. Z tego względu izolację populacji w obszarze Strzebla w Zielonce oceniono jako A. Pomimo dużej liczebności strzebli w Obszarze, ze względu na możliwe, realne zagrożenia strzebli nadano ocenę ogólną B.

Obszar nie stanowi miejsca stałego występowania i rozrodu dla kumaka nizinnego *Bombina bombina*. W związku z czym, a także z uwagi na fakt szerokiego rozpowszechnienia gatunku w kraju oraz braku priorytetowego znaczenia w ochronie w ramach Dyrektywy Siedliskowej, uznano, że obszar nie pełni znaczącej roli w ochronie zasobów przedmiotowego gatunku w skali regionu, kraju oraz całej Unii Europejskiej - ocena D.

Oceny gatunku dokonano na podstawie badań terenowych i ekspertyz przyrodniczych oraz planu zadań ochronnych [1,2,9]

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	H01.06		o
M	K03.04		i
M	J02		b
L	E03.01		o
M	F03.02.09		o
L	H07		o
M	F02.03		o
H	K01.03		b
H	D01.02		o
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne, O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	

	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Tatoj K., Tatoj A., 2021 r. Raport z prac terenowych dla gatunku 6236 strzebla błotna (*Phoxinus (= Eupallasella) percnurus*), realizowany w ramach projektu pn. „Ocena stanu zachowania i monitoring przedmiotów pchroń obszarów Natura 2000 – realizacja działań planów zadań ochronnych w zakresie działań monitoringowych” 2. Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy, 2011, Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Strzebla błotna w Zielonce PLH140040, Bydgoszcz 3. Wolnicki J. 2007 Występowanie i ochrona strzebli błotnej w województwie mazowieckim Przyroda Polska 10: 29-30 4. Wolnicki J. i in. 2005-2008 materiały niepublikowane 5. Wolnicki J., Kamiński R., Sikorska J. 2008a Conservation of the imperilled cyprinid fish species, lake minnow (*Eupallasella percnurus*), in Polska Europ. Aquacult. Soc. Spec. Publ. 37: 696-697 6. Wolnicki J., Kamiński R., Sikorska J., Kuszniarz J. 2009 Assessment of the size and structure of lake minnow *Eupallasella percnurus* (Pallas, 1814) population inhabiting a small pool in Central Polska Teka Kom. Ochr. Kształt. Środ. Przyr. 7. Wolnicki J., Sikorska J., Kamiński R. 2008b Occurrence and conservation of the endangered cyprinid fish species, lake minnow *Eupallasella percnurus* (Pallas, 1814), in the Mazowieckie Voivodeship in Polska Teka Kom. Ochr. Kształt. Środ. Przyr. 8. Wolnicki J., Sikorska J., Kolejko M., Kamiński R., Radtke G. 2007 Newest discoveries of lake minnow *Eupallasella percnurus* (Pallas, 1814) stations in Polska Teka Kom. Ochr. Kształt. Środ. Przyr. 314-321 9. Wolnicki J., 2018, Ocena stanu zachowania strzebli błotnej *Eupallasella percnurus* w obszarze Natura 2000 Strzebla Błotna w Zielonce PLH140040, Warszawa

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

[Powrót](#)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Warszawski	-	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

[Powrót](#)

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie
Adres:	Polska Henryka Sienkiewicza 3 00-015 Warszawa

Adres e-mail: sekretariat@warszawa.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Strzebla Błotna w Zielonce PLH140040 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3955) Link: https://edziennik.mazowieckie.pl/legalact/2015/3955/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH140040

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--